

Pospíšil, Ivo

Editorial

Slavica litteraria. 2008, vol. 11, iss. 2, pp. [5]-6

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103454>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

EDITORIAL

Pokud bychom brněnskou slavistiku vzali jako vzorek či příklad – v rámci české slavistiky – tzv. moravského pohledu na slovanské literatury, došli bychom k závěru, který je již předem obecně znám a uznáván: její cesta nevedla po hlavní ulici korespondující s kulturně politickými dominantami epochy (literatura jako mělčí či hlubší ilustrátor směřování společnosti nebo její určující části, tíhnutí k jevům, které jsou k realitě naopak kritické, návraty k složitější poetice moderny a avantgardy jak emblém skryté kritiky jednoduchosti ideologických klišé), ale spíše po jakoby vedlejších cestách vnějškově neefektivního žánrového a srovnávacího bádání, kam se ovšem jevy společenské a politické, moderna i avantgarda promítaly. Mohlo to být dáno osobnostmi typu Franka Wollmana, který vždy usiloval o široké obzory a souvislosti. V situaci různých politických proměn československé a české společnosti to byla výhoda i nevýhoda: nevýhodou byla v jistém smyslu marginálnost (jak to bylo někdy viděno odjinud) takových postupů a jejich zdánlivá nenápadnost, výhodou byla větší míra metodologické nezávislosti na konjunkturálních proudech včera i dnes, z nichž si jen něco ponechává trvalejší hodnotu. Důraz na často zasuté literární jevy současně umožnil hlubší vhled, nadhled i podhled do literárních procesů a jejich sledování ze strany, často z nečekaných zorných úhlů.

Slavistický sborník a současně časopis *Slavica Litteraria* jako neoficiální orgán brněnské literárněvědné slavistiky – vedle revue *Opera Slavica* a nedávno založeného časopisu *Новая русистика* – se od letošního ročníku (2008) stává mezinárodním literárněvědným časopisem s roční periodicitou dvou čísel. Důvody, proč se tak stalo, byly v podstatě dva. První, vnějškový, vyplývá ze záměrů vědeckého managementu stále přesněji delimitovat kvalitu takových periodik především kvantitativními kritérii. Druhým je naše vnitřní snaha učinit z tohoto známého periodika badatelskou, ale také debatní plochu, jejíž význam by výrazněji přesahoval české prostředí a literárněvědnou slavistiku tak, aby ve svých studiích, materiálech a – last but not least – recenzích a zprávách postihlo nosné trendy dnešní literární vědy obecně a současně se vyjadřovalo k dílům, která říká jí podstatná, často nová slova v literárněvědném výzkumu. V čele časopisu stojí mezinárodní redakce představující badatele ze tří středoevropských zemí v čele s předsedou, v níž je také výkonný redaktor a redaktor. Studie a materiály jsou recenzovány členy lektorského sboru, jenž se sestává z renomovaných literárních vědců několika zemí. Redakční rada a výkonná redakce mají svou „politiku“: to

nejdůležitější už bylo naznačeno výše. Na jedné straně chce časopis být v jistém smyslu reflexní plochou, na níž by se zrcadlily procesy současné literární vědy, hlavní střety a problémy a také převažující, ale i menšinové diskursy a trendy, které vedou k hlubšímu poznání literárního artefaktu a literárního vývoje. Na druhé straně chce časopis tyto procesy také po svém modelovat a přispívat k pohybům a posunům, které vycházejí jednak z tradice, jednak z metodologické inovace. V případě brněnské slavistiky jsou to především komparatisticko-genologická bádání, ale také pohledy antropologické a šířeji filozoficko-psychologické, které jsou doplňovány areálovými přístupy, zejména prizmatem evropských a středoevropských tradic.

Časopis bude také podle možností, zájmu a potřeby publikovat tematické bloky a diskuse o aktuálních otázkách literární vědy, pěstovat systematickou a promyšlenou recenzní činnost a v rámci svého programu spolupracovat se všemi literárními vědci, kteří o to projeví zájem s důrazem na středoevropský slovansko-neslovanský kulturní a vědecký prostor. Bude vycházet z profilace Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a z práce jejích speciálních kabinetů a vědeckých sdružení, jež jsou na středoevropské a obecně areálové orientaci založeny. To ovšem předpokládá nejen systematickosti, ale také značnou míru vzájemné tolerance v situaci, kdy jí ani v literárněvědných kruzích není právě dostatek, tolerance, která však nijak nebrání vyhraněným pohledům a otevřeným debatám. Výsledky se někdy mohou s představami rozcházet; proto právě na počátku tohoto nového života našeho periodika *Slavica Litteraria* je na místě pokora a skromnost. Ale ani ty by neměly bránit vizím. Hic Rhodus hic salta.

Ivo Pospíšil

předseda redakční rady